

kar izdala v dobrem Maretičevem prevodu in v jako ukusni vnanji obliki celo Homerovo Ilijado, katero svojim udom in dijakom prodaje po 1 goldinarji, drugim pa po 1 gl. 50 kr., torej bolj po ceni, nego je nemški prevod. Razven tega dala je Hrvatska Matica v Lipskem tiskat 24 prekrasnih hrvaških pesem za petje in glasovir od znanega umetnika Zajca ter jih udom prodaje po 1 gld., drugim po 1 gld. 50 novč. — Zdaj, ko je nekoliko upanja, da se bodo slovenskim knjigam odprla vrata tudi v srednje šole, treba, da se oziramo tudi na hrvaške šolske knjige, in to tem bolj, ker so hrvaške srednje šole prav tako uravnane, kakor eislitavske ter imajo skoro povsem iste učne knjige. Zlasti pisatelji slovenskih šolskih knjig bi se morali seznaniti s podobnimi hrvaškimi, ki so se v zadnjih dvajsetih letih kaj lepo opilile ter imajo že precej stalno znanstveno terminologijo. Te dni je prišlo na svetlo tretje izdanje „Zemljopisa“ za nižje razrede srednjih šol od prvega hrvaškega geografa dr. Matkovića, ki je to knjigo iz nova predelal po najnovejših virih in po mnogoletnih svojih skušnjah v šoli. Ob enem je prišlo na svetlo tudi tretje hrvaško izdanje Pokornovega „Bilinstva“ za šole po 12. nemškem izdanji. — Zanimljive za poznavanje bosenskih razmer sta dve knjižici, ki sta ji spisala dva znana domoljuba in hrvaška pisatelja v Bosni, oba redovnika sv. Frančiška. Gosp. Martić v svojih „Osvetnicih“ (VII. zvezek) opeva dogodbe avstrijske okupacije leta 1878, gosp. Batinić pa je opisal „djelovanje Franjevaca u Bosni in Hercegovini za prvih šest viekova njihova boravka“. Ker razni tuji pisatelji hote in nehote o teh deželah trobijo v svet mnogo neresničnega, posebno dobro sta došli te knjižici. — Ravno kar so se dotiskale pesmi obdarovanega in prerano umrlega pesnika Palmovića ter se za 1 gld. dobivajo v vsaki knjižarni. Ker so v našem veku pravi, dobri pesniki redka prikazen, bode vsak prijatelj pesništva rad segel po tej lepi knjigi. — Dasi koristni, vendar so v naši in hrvaški književnosti dobri potopisi še zmerom redki. Zato je gosp. Veber pravo zadel, da je pohrvalil prezanimljivo knjigo „Carigrad“ od znanega talijanskega potopisca de Amicisa; a ker je gospod prelagatelj jeden prvih hrvaških stilistov, priporočamo to knjigo zlasti onim Slovencem, ki se žele izuriti v hrvaškem jeziku. Knjiga velja 1 goldinar. — V lepi knjigi omeniti nam je tudi Lamartinovo „Graziello“, ki jo je iz francoskega pohrvalil g. Orešković, a tiskal Pretnar v Karlovcu. — Od „Hrvatske biblioteke“ prišel je na svetlo 8. zvezek, v katerem je tiskan Bonetijev prevod talijanske pripovedke „Kod prozora“ od Castelnouve; od „Universalne biblioteke“ pa je 2. zvezek prinesel Kokotovićeve „Crtice“. — Prof. dr. Lobmayer, ki v novejšem času marljivo spisuje male zdravstvene razprave za večje občinstvo, priobčil je zopet novo brošurico „Moda i zdravlje“. Mislimo, da bi podobni spisi iz strokovnjaškega peresa tudi slovenskemu čitateljstvu dobro došli. Kako se na Hrvaškem razcvita literatura za mladino, priča nam četvero novih knjižic, ki so v minulem meseci zagledale svet. Prva je „Šolski vrt u selu“ od Trstenjaka, a druga zove se „Poslanstvo djece“ ter je namenjena posebno staršem in odgojiteljem. Ljudevit Tomšić je izdal prvi zvezek „Izabranih pripovjesti hrv. mladeži“, a učitelj Lepušić je izvirno napisal „Sto basen.“

Die Serben-Ansiedlungen in Steiermark und im Warasdiner Grenz-Generalate von Prof. Dr. H. J. Bidermann. (Separat-Abdruck aus den Mitthei-

lungen des historischen Vereines XXXI. Heft. 1883) Graz. Im Verlage des Verfassers. 1883. 8, 62 str. — Prof. Bidermann v Gradci, znan strokovnjak v etnografiji avstrijskih dežel, spraval je v tem spisu na svetlo obilico gradiva o naseljevanji Srbov po Štajerskem in po Varaždinskem generalatu. Pred krvoločnim Turkom so bežali kristijanski Srbi na avstrijska tla, kjer so našli krepkega zavetja ter plačevali za gostoljubni vzprejem s svojo krvjo, katero so prelivali braneči novo svoje domovino. Na Štajerskem so jih naselili stanovi v Veržejah ob Muri, na „Aichofu“ pri Ptuji, v vasi Skok na Dravskem polji, pri Račjem (Kranichsfeld), v Ragoši (Rogeis), vasi Žerzovica pri Šmarji in v Hotečah ob vznožji Pohorja. Zdaj so se že pogubila večinoma znamenja teh „pibegov“ ali „uskokov“, kakor so jih imenovali v 16. stoletji, ohranile so se pa listine, katere nam pričajo o njih, kakor mnoga imena in po nekaterih krajih še tudi tip med prebivalci. O tej važni razpravi bomo še poročali obširneje. Fr. H.

Geschichte Kärntens, von Edmund Aelschker. Tako se imenuje knjiga, katero je začel letos izdajati celovški knjigar J. Leon sen. in katera izhaja v snopičih (vseh bode 15) po 30 kr. Pisatelj te knjige je šleski Nmec iz Bielice in še le nekaj let sem profesor na celovški realki. Celó njegovemu založniku se je malo čudno zdelo, da piše tujec Koroško zgodovino in zato je dal na „prospectu“ natisniti dve spričevali [od ravnatelja dr. viteza Eggerja na Dunaji in od P. Bede Schrolla v Dobrlivasi], ki pravita, da je g. prof. Aelschker „ein geübter Historiker, mit dem neuesten Stande der historischen Forschung wolvertraut, daher ein gutes, fachmännisches Werk von ihm zu erwarten ist.“

Ali ne gledé na to reklamo, oglejmo si malo natančneje najnovejšo Koroško zgodovino. Hitro na str. 11 začenja prof. Aelschker svoje tretje poglavje z napisom: „Das Keltenvolk.“ Tu nam pripoveduje, kako so Kelti, Germani in Sloveni nekdanj v Aziji stanovali in se potem po Evropi razdelili, a vse to ne potrjuje baš spričevala, da je pisatelj „mit der neuesten historischen Forschung wolvertraut.“ — Nadalje pravi prof. Aelschker, da so za Koroško v prvi vrsti važni Kelti, ki so iz početka srednje Evrope „bolj na redko“ posedli, potem pa se proti jugozahodu razširili in Galijo napolnili, kateri so dali svoje ime, in od koder so se nekaj stoletij pozneje zopet nazaj proti vzhodu selili.

Ta stavek spričuje prejasno, da gosp. profesor najnovejše „Forschunge“ ne pozna. Evo dokaza. L. 1881. izda slavni keltolog P. L. Lemiere rezultate svojih dvajsetletnih „Študij o Keltih in Galih“ in dokazuje, da Gali izvirajo od starih Skitov! To knjigo je sicer gledé na njene pojedine izpeljave ostro kritikoval drugi še imenitnejši keltolog Aleksander Bertrand. On sicer ne zanikuje, da Gali izvirajo od Skitov, ali strogo razločuje med Kelti in Gali ter pravi, da so prvi iz početka stanovali po denašnji Francoski, Britaniji in severni Italiji ter bili tu mirno naseljen, nebojevit narod. Tem nasproti so bili Gali ali Galati nomadsk in bojevit narod, ki so ob svojem času napadali Rim, Delfe in Frigijo. Ti Gali pa da niso stanovali v denašnji Francoski, kakor je T. Livij mislil, nego po južni Nemčiji, po Badnu, Virtembergu, Bavarskem in Českem. Od tod da so se bili Gali tudi čez Reno na Francosko naselili tja do Seine in Loire ter ondu utemeljivši svoje vojaško-aristokratično državo dali vsej deželi ime Galia, ali da so se kmalu po polnem spojili s prvotnimi keltskimi prebivalci.